VIDEOKUZATUV TEXNOLOGIYALARINING JAMOAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI O'RNI

G.K. Kasimova, B.B. Bagirov
Osiyo xalqaro universiteti, guzal.kasimova.85@mail.ru/
O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi Akademiyasi

Annotatsiya. Ushbu tezisda zamonaviy videokuzatuv texnologiyalarining jamoat xavfsizligini ta'minlash, huquqbuzarliklarni profilaktika qilish va sodir etilgan hodisalarga oid ma'lumotlarni tahlil qilishdagi ahamiyati ko'rib chiqilgan. Videokuzatuv tizimlaridan foydalanishda qonuniylik va shaxsga doir ma'lumotlarni himoya qilish masalalariga ham e'tibor qaratilgan.

Kalit so'zlar: videokuzatuv, jamoat xavfsizligi, huquqbuzarlik, profilaktika, videoanalitika, raqamli texnologiya, ichki ishlar organlari.

Jamoat tartibini saqlash va fuqarolar xavfsizligini ta'minlash ichki ishlar organlarining muhim vazifalaridan hisoblanadi [1]. Zamonaviy raqamli texnologiyalarning rivojlanishi mazkur vazifalarni bajarishda videokuzatuv tizimlaridan kengroq foydalanish imkoniyatini yaratmoqda. Aholi gavjum hududlar, ko'chalar, transport obyektlari va boshqa jamoat joylarida o'rnatilgan videokuzatuv vositalari vaziyat haqida axborot olish, hodisalarni qayd etish va keyinchalik ularni tahlil qilishda yordam berishi mumkin. Xalqaro tadqiqotlarda jamoat joylaridagi CCTV tizimlarining jinoyatchilik profilaktikasiga ta'siri turli sharoitlarda o'rganilgan. Tizimli tahlillar videokuzatuvning samaradorligi uning qayerda va qanday tashkil etilganiga, shuningdek, boshqa profilaktik choralar bilan birgalikda qo'llanilishiga bog'liqligini ko'rsatadi [3,4].

Zamonaviy videoanalitika texnologiyalari katta hajmdagi videoma'lumotlarni qayta ishlash imkoniyatlarini kengaytiradi. Ular operatorga zarur videolavhalarni aniqlash va ma'lumotlarni tizimlashtirishda yordam berishi mumkin. Bu esa muayyan hodisalarni o'rganish va profilaktik choralarni rejalashtirishda qo'shimcha axborot manbai bo'lib xizmat qiladi. Biroq videokuzatuv tizimlaridan foydalanishda fuqarolarning huquqlari va shaxsiy hayot daxlsizligiga rioya qilinishi zarur. Videotasvirlarda shaxsni identifikatsiya qilish imkonini beruvchi ma'lumotlar mavjud bo'lgan hollarda ularni saqlash, qayta ishlash va himoya qilish masalalariga alohida e'tibor qaratilishi lozim [2]. Shu sababli Ichki ishlar akademiyasi kursantlarini tayyorlashda videokuzatuv va videoanalitika texnologiyalarining texnik imkoniyatlarini o'rganish bilan bir qatorda, ulardan foydalanishning huquqiy asoslari va axborot xavfsizligi talablarini ham o'rgatish maqsadga muvofiq.

Xulosa. Videokuzatuv texnologiyalaridan qonuniy va maqsadli foydalanish jamoat xavfsizligini ta'minlash, huquqbuzarliklarning oldini olish va sodir etilgan hodisalarni tahlil qilish samaradorligini oshirishga xizmat qilishi mumkin. Bunda texnologiyalarni qo'llash inson huquqlariga rioya qilish va shaxsga doir ma'lumotlarni ishonchli himoya qilish tamoyillari bilan uyg'un bo'lishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasining 2016-yil 16-sentabrdagi O'RQ-407-son "Ichki ishlar organlari to'g'risida"gi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 2-iyuldagi O'RQ-547-son "Shaxsga doir ma'lumotlar to'g'risida"gi Qonuni.
3. Welsh B.C., Farrington D.P. Public Area CCTV and Crime Prevention: An Updated Systematic Review and Meta-Analysis // Justice Quarterly. – 2009. – Vol. 26, No. 4. – P. 716–745.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

4. Piza E.L., Welsh B.C., Farrington D.P., Thomas A.L. CCTV Surveillance for Crime Prevention: A 40-Year Systematic Review with Meta-Analysis // Criminology & Public Policy. – 2019. – Vol. 18, No. 1. – P. 135–159.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.